

Posudek na rigorózní práci

Název rigorózní práce: Skupinové a komunitní formy práce ve výchovném zařízení

Autor práce: Mgr. Jan Smolka

Oponent: Doc. PaedDr. Eva Šotolová, Ph.D.

Předkládaná rigorózní práce je zaměřena na období adolescence u klientů s výchovnými problémy, na jejichž základě byli umístěni do výchovného zařízení. Těžištěm práce je vytvoření reedukačního programu „Termín – Adaptace – Alternativa – Návrat dále jen TAAN.

Rigorózní práce je členěna do jedenácti kapitol, rozdělených na teoretické a empirické.

V teoretické části autor poměrně široce prezentuje poznatky z oblasti sociálního učení. Navazuje na kritické studie výchovného a převýchovného působení v historickém kontextu. Podrobněji se zabývá klienty s diagnózou ADHD, s projevy agrese a dalšími poruchami chování s kterými se v praxi setkává. Zde je základem Eriksonovo pojetí, který označuje adolescenci za nejkrizovější období. Jeho význam je vyjádřen slovy „v žádném jiném stadiu než v dospívání nejsou tak blízko sebe příslib objevení sebe samého a hrozba definitivní ztráty sebe sama“.

Za ústřední kapitolu z hlediska reedukace považují čtvrtou kapitolu, kde se Mgr. Jan Smolka zabývá nácvikem dovedností a kompetencí, což předpokládá patřičné osobnostní a odborné kvality.

Pozornost je věnována významu komunitního setkávání, důraz je kladen na přístupy KBT s cílem eliminovat nežádoucí chování, zaměřit se na psychologické potřeby dítěte. Autor cituje Škovieru, který rozlišuje skutečnost, za dítě žije v těžkých ekonomicko-sociálních podmínkách a my mu musíme zabezpečit především tuto oblast nebo vnímáme dítě především jako sociálně zanedbané a nepřizpůsobivé.

Na s. 56 vychází z Kratochvílova pojetí změn v chování na základě komunitní a skupinové práce. Zde je kladen důraz na skupinovou dynamiku, principy korektivní emoční zkušenosti a další faktory, které souvisejí s kooperací ve skupině.

Praktická část je metodologicky důsledně rozpracovaná. Představuje vytvoření a ověření efektivity reedukačního programu TAAN, který Mgr. Jan Smolka vytvořil, detailně rozpracoval na jednotlivé konkrétní postupy. Využité metody zdůvodnil a podložil informacemi získanými z odborné literatury. Program má význam pro celý terapeutický tým, umožňuje i nezavázanému čtenáři proniknout do podstaty problému.

Dotaz k obhajobě: narůstá skutečně počet dětí s diagnózou ADHD s přetrvávajícími problémy v adolescenci nebo je tento nárůst důsledkem přesnější diagnostiky?

Na celé doktorské práci Mgr. Jana Smolky se podílejí velké praktické zkušenosti autora postavené na teoretických psychologických a psychoterapeutických základech.

Závěr: Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě a po dohodě s doc. PhDr. Ivou Strnadovou, Ph.D. doporučuji vybrané části publikovat.

12. 1. 2011